

SLOVENSKI NAROD

Izjave vsak dan popoldne izvirajo iz tiskovne hiše in tiskovne hiše. // Inzerati do 80 petih vrst do Din 2. do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3. večji inzerati petih vrst do Din 4. Popusti po dogovoru, inzerati davke posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krištofova ulica 8. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon 26 // CELJE, Celjsko uradništvo: Štrossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADEC, Slovniški trg 5 // Pošne hranilnice v Ljubljani št. 10.351.

Finska hoče ostati nevtralna in svobodna:

Finski predlogi danes izročeni v Moskvi

Veliko ogorčenje na Finskem zaradi objave ruskih zahtev, kar bo zelo otežkočilo pogajanja v Moskvi — Energične izjave finskega zunanjega ministra — Nova navodila finski delegaciji

Helsinki, 2. nov. Govor sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Molotova je izšel na Finskem slab vtis. Predsedništvu so v finskih političnih krogih razpravljali o možnosti prekinitve pogajanj z Rusijo in o odpoklicu finske delegacije, ki je že odpotovala v Moskvo. Govor Molotova, ki je odkril obseg ruskih zahtev, je tu učinkoval kakor bomba. Zatrjuje, da ta govor nasprotuje sporazumu, na podlagi katerega sta se obe stranki obvezali, da ne bosta objavili nikakršnih podrobnosti, dokler trajajo razgovori. Vlada je najprej delegaciji na poti v Moskvo poslala brzojavko, da v Viborgu, na rusko-finski meji, prekine potovanje in čaka na nadaljnja navodila iz Helsinkov. Četrte ure pozneje pa je delegacija dobila ukaz, naj nadaljuje potovanje v Moskvo. Ob tej priložnosti je finski zunanji minister Erkkö podal izjavo, v kateri Finska izraža svoje zadovoljstvo zaradi govora Molotova. Med drugimi je izjavil:

Molotov je sporočil zahteve Rusije javnosti v času, ko so bili finski delegati prav na poti v Moskvo, da predajo odgovor finske vlade. S tem je ustvaril Molotov zelo težko situacijo. Finska bo ustrezala željam Sovjetske Unije, da zagotovi mir, a da pri tem vseeno ne stavi na kocko svojo lastno sigurnost. Težko je reči, dali izjava Molotova deluje na kakršenkoli način na odloke finske vlade, vendar na vsak način

zelo otežkoča nadaljevanje finsko-ruskih razgovorov. Glede izjave Molotova, da ima Sovjetska Unija pravico in dolžnost podvzeti ukrepe glede svoje varnosti v finskem zalivu in v zalivu pred Leningradom, opozarja Erkkö na finsko-rusko pogodbo iz leta 1922. Na podlagi katere je zagotovljeno vzajemno spoštovanje meja, in določeno, da se vsi spori mirno rešijo. Finska prepričana, da je ta sporazum še v veljavi do leta 1945 in sicer na podlagi nove pogodbe, ki je bila leta 1934 sklenjena med obema državama.

Berlin, 2. novembra. AA. (DNB) Iz Helsinkov poročajo, da je zunanji minister Erkkö govoril s snodi na slavnostni predstavi v švedskem gledališču v korist finskih vojakov. Slovenski je prisostvoval tudi predsednik finske republike v družbi vseh članov vlade. Erkkö je predvsem obžaloval, da je predsednik ljudskih komisarjev Molotov v svojem večernem govoru navedel podrobnosti o sovjetsko-finskem pogajanju in je nadaljeval:

V ukrepih, ki jih je predlagala Rusija, vidi Finska ruski imperializem. Finska se ne more spuščati v nič, kar bi moglo ogroziti njeno lastno nevtralnost. A ti predlogi pomenijo uslužnost Finske v korist tuje države na finskih tleh. Finska volja, da ostane nevtralna, predstavlja obenem tudi varnost za Rusijo. Finska izhaja s stališča, da so njeni dogovori z

Rusijo sklenjeni s svobodno voljo. Na Finsko ni vplivala nobena tuja država. Finski narod strastno ljubi svobodo in si ne želi nobene vojne. Pokazal je svojo pripravljenost do daljnosežnih izzivov, kakor se jasno vidi iz predlogov, ki jih bo finska delegacija jutri izročila v Moskvi. Finska zelo dobro ve, po kateri poti ima hoditi, naj bo ta pot še tako težka. Finski narod mora stati ob strani in se ne vtičiti v politiko velesil. Ni okoliščin, v katerih se tudi v sedanjem trenutku ne bi mogla doseči miriljubna ureditev.

Helsinki, 2. nov. J. Včeraj je predsednik republike Kaali podpisal dekret, ki daje finskemu narodu enake pravice, kakor so določene v primeru vojne diktatorske oblasti.

Helsinki, 2. nov. mp. Finska telegrafska agencija je objavila naslednji proglas vlade: Finska je storila vse, da bi našla rešitev, ki bi zadovoljila Rusijo. Finska vlada upa, da bo Rusija ostala verna sklenjenemu nenapadnemu paktu med obema državama. Finska delegacija bo takoj po prihodu v Moskvo dobila nove instrukcije.

Ruski pritisk na nordijske države

V Stockholmu in Oslu komentirajo izjave Molotova kot nevarnost za severne države in zapadno Evropo

ZURICH, 2. nov. J. »Neue Zürcher Zeitung« javlja iz Stockholma, da švedski politični krogi na svoj način tolmačijo izjave Molotova, češ da Rusija ne bo izvajala nikakega pritiska na švedsko in norveško. Ruske zahteve, da dobi Rusija na izhodu Finskega zaliva oporišče za svojo mornarico, se označujejo kot kardinalna točka za svobodno nordijskih narodov in za njihovo politično nevtralnost. V Stockholmu dobro vedo, da to oporišče ne bi imelo defenzivnega značaja, temveč prav

nasprotno popolnoma ofenzivni karakter. Na švedskem so prepričani, da se to finški odgovor glasi: Ne! Prodiranje Rusije na severozahodu Finske, pomeni prej ali pozneje tudi pritisk na nordijske države, na Švedsko in Norveško in kot posledica tega pritisk na vso Zapadno Evropo. Utrjevanje Alandskega otočja, kar zahteva Rusija od Finske, pomeni ustanovitve oporišča, iz katerega bi se izvajal pritisk na nordijske države, kar bi pomenilo tudi konec njihove neodvisnosti.

Prav tako tudi ne komentirajo govora predsednika turške republike İsmeta İnönüja.

Odmev v nevtralnih državah

LONDON, 2. nov. mp. Dopisnik agencije Reuter poroča o sodbah nevtralnih držav o govoru Molotova. V skandinavskih državah in na Holandskem odločno protestirajo proti temu, kar je Molotov rekel o Finski. V ostalem se vidi, da vodi Stalin popolnoma svojo politiko. Holandski tisk pričakuje, da bo Finska odločno rekla ne. V Washingtonu pravijo, da gre Rusiji v prvi vrsti za utrditve lastnega položaja in da Rusija ni obljubila Nemčiji nobene vojaške pomoči.

Zadovoljstvo v Berlinu

BERLIN, 2. nov. mp. Govor Molotova so v Berlinu sprejeli z zadovoljstvom. Zlasti poudarjajo listi odstavek, da Rusija popolnoma odobrava nemško politiko in priporoča Molotovu, da se bodo trgovinska pogajanja med Rusijo in Nemčijo kmalu ugodno končala. Listi na koncu ugotavljajo, da je Nemčija prav tako potrebna Rusiji, kakor je Rusija Nemčiji.

Izjave Molotova na 2. strani

Turčija ostane zvesta svojim prijateljem

Predsednik turške republike o položaju po ankarskem paktu

Ankara, 2. novembra mp. Predsednik republike İnönü je imel včeraj govor, kjer se je izjavil. Storišmo vse, da bi ostali v starih prijateljskih odnosih z Rusijo. Če se nam ni posrečilo, ni naša krivda. Kljub temu pa bomo tudi v bodoče gojili prijateljske vezi z Rusijo. Turki drže dane besede in so zvesti svojim prijateljem. İnönü je za tem poudaril zaupanje naroda v vojsko, narkar je govoril o notranjih vprašanjih.

Nashe delo stremi za tem, da bi bodočim generacijam prihranili težave sedanjega časa. Je izjavil. Storišmo vse, da bi ostali v starih prijateljskih odnosih z Rusijo. Če se nam ni posrečilo, ni naša krivda. Kljub temu pa bomo tudi v bodoče gojili prijateljske vezi z Rusijo. Turki drže dane besede in so zvesti svojim prijateljem. İnönü je za tem poudaril zaupanje naroda v vojsko, narkar je govoril o notranjih vprašanjih.

Anglija ne sklepa tajnih pogodb

Zanimivi odgovori Churchilla in Buttlerja v angleškem parlamentu

LONDON, 2. nov. J. Včeraj popoldne je bila seja spodnje in zgornje zbornice. Najprej je govoril minister za prehrano Morrison, ki je navajal, da je Anglija dovolj založena z živilom, vendar bo potrebno nekatera živila racionalirati, zlasti maslo.

Nato je govoril prvi lord admiraltete Churchill, ki je navajal, da na Atlantiku operirata dve nemški vojni ladji in skoraj »Deutschland« ter neka njena sestraka ladja. Ena križarica v severnem delu Atlantika, druga v južnem. Eden posameznik je vprašal, kdaj bo »Deutschland« potopljena, narkar je Churchill odgovoril, da na taka vprašanja pač ne more odgovorjati. Prihodnji teden bo dal nova poročila o operacijah angleškega brodoma.

Na vprašanje, kaj je ukrenila Anglija proti temu, ker nemške podmornice uporabljajo irske luke, je Churchill odgovoril, da je za to odgovorna irska vlada, a glede operacij nemških podmornic izven teritorialnih vod Irake je prepričan, da bo angleška mornarica še opravila svoje.

Nato je govoril državni podtajnik Butt-

ler, ki je na vprašanje, da li ima angleška vlada s kako državo tajno pogodbo, ki bi lahko po končani vojni izstala tekoče glede njene realizacije, odgovoril, da angleška vlada nima namena sklopiti takih pogodb, ki bi po končani vojni operacijah ustvarjale take težkote. Povedal je tudi, da je pooblaščen od irske vlade objaviti, da je na Irskem jezeralski območji, da pa ima Janus, da se ne bo politično udeleževal. Državni podtajnik je nato poročal še o položaju na Daljnem vzhodu, navajajoč, da so demonstracije proti Angliji prenehale.

Angleška naročila v Italiji

Rim, 2. nov. mp. Angleška vlada je naročila v Italiji velike količine raznega blaga. Razgovori o poglobitvi trgovinskih odnosov med Italijo, Anglijo in Francijo se nadaljujejo.

Inzerirajte v „Sl. Narodu“!

Iz notranje politike

SRBSKI KLUB V SARAJEVU SPREMENIL PRAVILA

Sarajevski Srbski klub je na svojem letnem obnem zboru spremenil ime v »Srpski kulturno prosvetni klub«. Na tej skupščini so bila sprejmeta tudi klubova pravila, ki sečaj dovoljujejo, da smejo biti člani kluba tudi pripadniki drugih ver, ako so prepričani prijatelji srbskega naroda. Neslovani ne morejo biti klubovi člani.

HRVATSKI POLITIKI V AVDIENCAH

Nj. Vel. kraljica Marija je sprejela v doljšo avdienco podpredsednika vlade dr. VI. Mačka, Nj. Vls. knez namestnik Pavle pa je sprejel glavnega tajnika HSS dr. Jurja Krnjevića, ki je pred tem obiskal pravosodnega ministra dr. Lazo Markovića, kateremu je čestitil krstno slavo.

HRVATI IN SLOVENSKA BANOVINA

»Hrvatski dnevnik« se bavi v uvodniku s slovensko polemiko o bodoči ureditvi slovenske banovine ter zaključuje:

Daleč smo od tega, da se mešamo v interne slovenske stvari. Nas se tiče to vprašanje samo toliko, kolikor bi nas eventualno gospodarsko prizadelo. Mi imamo po uredbi o banovini Hrvatski pravico do finančne in gospodarske samostojnosti ter smo dolžni prispevati skupnosti samo za skupne potrebe in potrebe, med te potrebe in potrebe pa ne spadajo posebne gospodarske potrebe Slovenije. Imamo same dobre želje za slovenski narod ter smo sigurni, da gledajo na to vprašanje prav tako Srbi, kolikor so prizadeti njih gospodarski interesi. Ne more biti politične avtonomije brez gospodarske avtonomije. Za samoupravo ni samo skupina okoli »Slovenca«, ampak tudi skupina okoli »Jutras«.

BRATSTVO MED MUSLIMANI IN KATOLIKI

»Hrvatski dnevnik« javlja iz Travnika: Tu je bila manifestacija sloge in bratstva med Hrvati muslimani in Hrvati katoliki. Okrajna organizacija HSS v Bogolju je priredila v Hrvatskem domu ramazanski večer, na katerem je s programom sodelovala tudi mestna organizacija HSS iz Travnika. Na tej proslavi se je zbralo mnogo hrvatskih muslimanov in hrvatskih katolikov, prišlo pa je tudi mnoge seljakov obeh ver. Zapeli so himno »Lepa naša domovina«, nato pa je govoril predsednik bogojanske organizacije Karadžić, ki je v svojem govoru naglasil, da od te svečanosti pričakuje dvig nacionalne zavesti hrvatskih muslimanov. Govorili so še drugi, ki so podčrtali svoje radost zaradi sodelovanja muslimanov in katolikov. Poslani so bili brzojavni pozdravi dr. Mačku in banu dr. Subašiću.

KOMISARIJ V HRVATSKIH DRUŠTVIH

Ban dr. Subašić je v zvezi z reorganizacijo Udruženja ratnih invalidov v banovini Hrvatski imenoval komisarije v oblastnih odborih v Zagrebu, Osijeku, Sušaku, Splitu, Dubrovniku, Mostarju, Travniku, in v Karlovcu.

Švicarske volitve

BERN, 2. nov. AA. (Havas) Po rezultatih, znanih do smoti, niso volitve v 19 kantonih od 24 prinesle nobenih posebnih sprememb. Komunisti so izgubili svoja dva mandata v Baslu in Curihu.

Trgovinski zastoj med Nemčijo in Italijo

Pariz, 2. nov. mp. Iz Rima poročajo, da je nastal v trgovinskih odnosih med Nemčijo in Italijo zastoj. Italija ima namreč v Nemčiji 460 milijonov mark zamrznjenega kapitala in zato hoče z njim plačati premož, ki ga dobi iz Nemčije, s čimer pa Nemčija ne soglaša. Italijanska industrija je bila zaradi tega prisiljena naročiti premož v Angliji.

Avstralska narodna obramba

Sydney, 2. nov. AA. (Reuter). Predsednik avstralske vlade je dal po včerajšnji seji vojnega kabineta izjavo, v kateri poudarja, da bo vlada razširila avstralski program o narodni obrambi. Med drugim bo kupila 500 letal tipa Lockheed v USA. Če Zedinjene države revidirajo nevtralnostni zakon, razen tega bo avstralska vlada motorizirala vojsko, zgradila 2 rusica in še več tovarna za strelivo in vojni material.

Položaj katoliške cerkve v Nemčiji

Bern, 2. nov. br. Švicarski listi poročajo, da se je položaj katoliške cerkve v Nemčiji spet zelo poslabšal. Pred kratkim so nemške oblasti zaprele jezuitski noviciat v Inomestu. Zapre so bile tudi vse tri katoliške univerze v Nemčiji, ki so delovale pod vodstvom jezuitov. Iz jezuitskih samostanov v Inomestu so pregnali okrog 400 jezuitov, ki so morali v eni uri zapustiti svoje prostore.

Borzna poročila.

Curtis, 2. novembra. Pariz 10.11. London 17.85. New York 446. Bruselj 74.50. Milan 22.50. Amsterdam 236.75. Berlin 178.50. Stockholm 106.25. Oslo 101.30. Kopenhagen 66.10.

Kaj se godi na zapadu?

Medtem ko poročajo iz Pariza o močnem topovskem streljanju iza Siegfriedove linije, prihajajo iz Rima optimistični glasovi, da Nemčija ne bo začela ofenzive

Pariz, 2. nov. J. Dalekosežni topovi za Siegfriedovo linijo so začeli bruhati ogenj na francoske vasi med mejo in Maginotovo črto. Vse kaže, da hočejo Nemci s silnim bombardiranjem očistiti teren za skorajšnjo veliko ofenzivo. Vsak dan je opažati vse večjo aktivnost, zlasti v dveh glavnih sektorjih vzdolž reke Mezele in vzhodno od Saarbrückena v dolini reke Rilec.

Rim, 2. nov. J. Iz vseh evropskih središč prihajajo vesti, ki so povsem v nasprotju s pesimizmom, ki je vladal v preteklem tednu glede na nemške napadalne načrte. Veliko pozornost so tu izzvale zlasti izjave raznih vojaških strokovnjakov v obeh taborih, ki jih je ponatisnil tudi italijanski tisk, da namreč na zapadni fronti ni računati z ofenzivo v večjem stilu ne od nemške, ne od francoske strani. Nekateri strokovnjaki so celo mnenja, da sploh to leto ni pričakovati kakih večjih vojaških operacij, pa tudi vesti o pripravah za velike letalske napade na Anglijo

Obsedno stanje na Holandskem

Amsterdam, 2. nov. AA. (Havas) Holandska vlada je takoj po smotni izjavi ministrskega predsednika proglasila obsedno stanje. Samo za 3 pokrajine to ne velja. V občinah, ki jih navaja dekret o proglasitvi obsednega stanja, prevzamejo vojaška oblastva upravo v svoje roke in lahko izdajo tudi naknadne ukrepe. Civilna oblastva postanejo samo izvršilni organi za izvedbo teh ukrepov. Okoliščina, da se obsedno stanje, ki ga je parlament izglasoval, razširi na večino države, je jasen dokaz, da je Holandska trdno odločena braniti svojo neodvisnost.

Po govoru Molotova

Tako v Londonu in Parizu kakor v Berlinu so zadovoljni — Mednarodni položaj je ostal nespremenjen

V Angliji

LONDON, 2. nov. mp. Angleški listi podčrtavajo v govoru Molotova odstavek, kjer trdi, da bo Rusija ostala nevtralna ter opozarjajo na paradoksnost značaj za trditve Molotova namreč v isti sapi zavrača odgovornost za sedanjo vojno na Anglijo, hkrati pa odklanja Nemčiji sleherni vojaško podporo, čeprav jo označuje kot žrtev napada.

»New Chronicle« piše, da je govor Molotova težak tudi za Nemčijo, ker pomeni konec vseh nemških upov na sovjetsko vojaško pomoč. Anglija in Francija sta v govoru Molotova napadeni samo s besedami in te besede obeh držav ne bodo bolele. Svet jih bo znal oceniti s ono ceno, ki so jo vredne.

»Daily Mail« in »Daily Express« poudarjata, da Molotov v svojem govoru ni ušelar nudi Nemčiji in ji tudi ni stavil nobenih predlogov za njeno mirovno kampanjo.

V Franciji

PARIZ, 2. nov. mp. V francoskih vladnih krogih izjavljajo glede na govor Molotova, da je ponovil samo to, kar je že večkrat povedal. Po splošni sodbi je najvažnejši del njegovega govora tisti, kjer govori o načelih ruske zunanje politike.

V ostalem pravijo, da je Molotov dejal, da vodijo zavezni ideološki vojno proti Nemčiji in da se ideološka vojna ne da uničiti. Iz njegovega govora dalje sledi, da je Turčija odklonila rusko pogodbo in da je rajši zvezala s Francijo in Anglijo, da je tudi Finska odklonila

zavezniško pogodbo v obliki, kakor jo je Rusija sklenila z baltičnimi državami, kljub temu pa se vodijo še nadaljnji razgovori. Iz govora je dalje razvidno, da vodi Rusija povsem oportunistično politiko, kajti v govoru je več nasprotij. Na eni strani zagotavljajo vso pomoč Nemčiji, na drugi strani pa zagotavljajo nevtralnost. Molotov je tudi priznal, da je pogodba med Nemčijo in Rusijo pospešila vojno.

V splošnem je treba ugotoviti, da je francoska javnost ostala hladna. Vse sode soglašajo v tem, da je v Molotovovem govoru najzanimiveje to, česar ni povedal in to je, da se trgovinska pogajanja med Rusijo in Anglijo nadaljujejo in da Molotov ni niti z besedami omenil, v koliki meri namerava Rusija podpirati Nemčijo.

V Turčiji

ANKARA, 2. nov. mp. V turških vladnih krogih se vprašujejo, kaj naj pomeni preteci ton v govoru Molotova, da se mora turška vlada zavedati odgovornosti, ker ni sprejela pakta z Rusijo. V vladnih krogih zaradi tega obstoja prepričanje, da bo imel Molotovijev govor diplomatske in politične posledice v zunanji politiki Turčije.

Rezerviranost na Finskem

HELSINKI, 2. nov. mp. Reuter poroča, da se finški tisk obirnito bavi z govorom Molotova. Listi so si edini v tem, da je za zdaj še preuranjeno soditi, koliko bo govor Molotova vplival na potek pogajanj in pa se bodo vsakako zavlekli, ker je

